

Tervetuloa! Välkommen!

Lukutaitoverkosto / Nätverket
för läskunnighet

1.9.2026

Sanataide ja monenlaiset lukijat
lukutaitostrategian
toimeenpanossa

Tässäkin OPH:n tapahtumassa noudatamme seuraavia periaatteita:

- **Syrjinnästä vapaa alue**: Emme hyväksy syrjintää tai häirintää missään muodossa.
- **Itsemäärittely- ja määrittelemättömyysoikeus**: Kunnioita jokaisen oikeutta määritellä tai olla määrittelemättä itsensä. Älä tee oletuksia kenenkään ominaisuuksista.
- **Hyväntahtoisuus**: On inhimillistä tehdä virheitä. Erehtyä saa, ja kysymällä asiat selviävät. Oletuksena on, että kaikki osallistuvat keskusteluun hyväntahtoisesti omista lähtökohdistaan.
- **Kunnioitus**: Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseensä ja velvollisuus kunnioittaa muiden mielipiteitä.
- **Tilan antaminen**: Anna tilaa toisille, huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- **Jos havaitset syrjintää, rasismia tai häirintää, puutu tilanteeseen**. Tämän tilaisuuden häirintäyhdyshenkilö on Perttu Venäläinen.

Tervetuloa! Välkommen!

Ohjelma / Program

12.00–12.30	Lukutaito-ohjelman ajankohtaiset
12.30–13.00	Näkökulmia sanataiteesta lukutaitostrategian toimeenpanossa ja tulevia tavoitteita (Elina Mäkinen, Pia Krutsin, Minttu Tervaharju)
13.00–13.30	Varför är det så roligt att läsa på ordkonstvis? (Katja von Wendt, Hanna Lundström)
13.30–13.45	Tauko
13.45–14.30	Tutkijapuheenvuoro: Sanataide kielellisten ja sosioemotionaalisten taitojen tukena (Veera Kivijärvi-Lehvonen)
14.30 – 14.45	Ymmärrystä ja käytännön keinoja lukemiseen: lukutaitovaikeudet aikuisen elämässä (Johanna Korkeamäki)
14.45 – max. 15.30	Materiaaleja ja sisältöjä hyödynnettäväksi, aikaa keskustelulle, kysymyksille ja kommenteille

Käytännön juttuja

- Voit pitää oman mikrofonin ja kameran kiinni, kun et ole puheenvuorossa
- Nämä sekä esiintyjien jakoon toimittamat diat jaetaan tällä viikolla Lukutaitoverkoston sivuilla avoimesti
- Esitetään mahdolliset kysymykset ja kommentit lähtökohtaisesti esiintyjän esityksen jälkeen (ellei esiintyjä toisin toivo)
 - Voit käyttää myös chattia, sitä seurataan

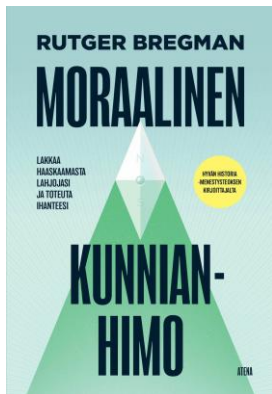

- **Lukutaito-ohjelman ajankohtaiset:**
 - **Tiimi esittäytyy**
 - **Syyskauden tapahtumia**
 - **NMI:n työkalut**
 - **Valtionavustukset**
 - **Muuta ajankohtaista**

Antti Aaltonen (4.6.2027 asti)

Luen tällä hetkellä:

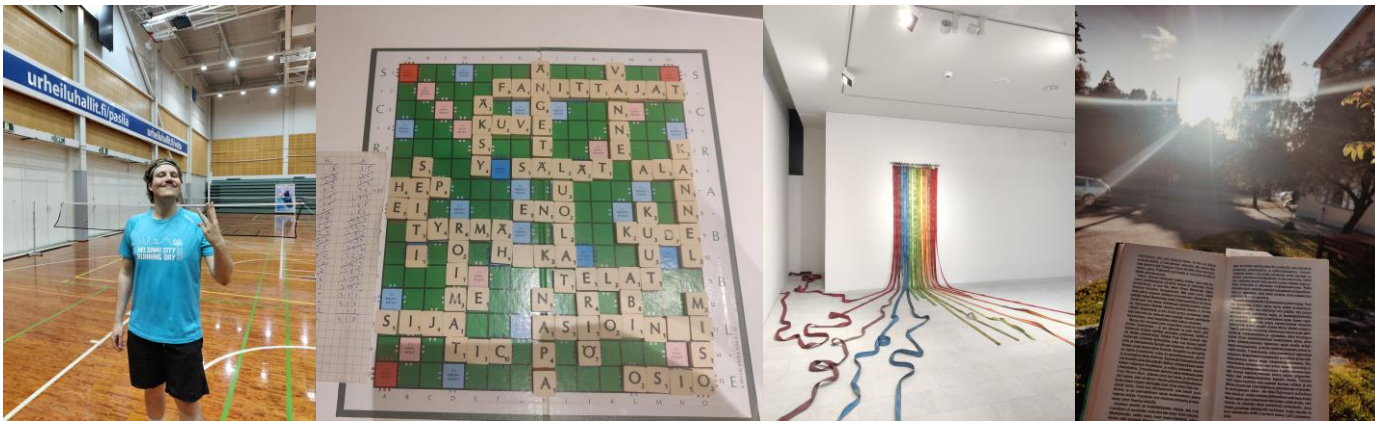

- Projektinhallinta
- Tiiminvetäminen
- Seuranta ja raportointi
- Sidosryhmäyhteistyö
- Osaohjelmista etenkin Lukeva koulu ja Lukeva toinen aste
- Tapahtumat ja puheenvuorot

Kuvien lähteet:

[SM-Liigan kausiopus](#)
[Moraalinen kunnianhimo](#)

Belinda Kardén

Läser just nu:

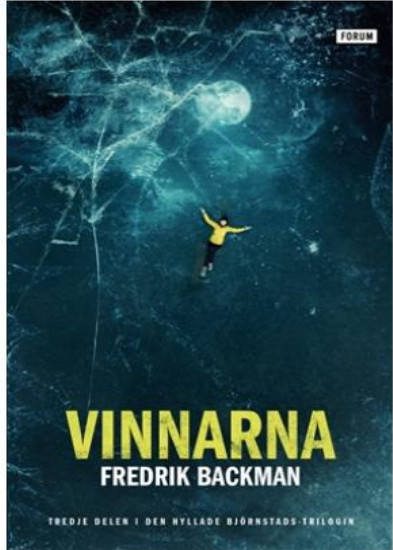

Bild: Bokförlaget Forum

- Översättningar, sakgranskningar
- Material, innehåll, webb
- Nätverk, samarbeten
- Nyhetsbrev: En läsande skola, En läsande småbarnspedagogik

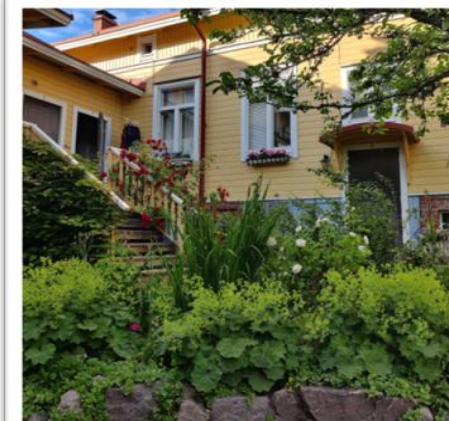
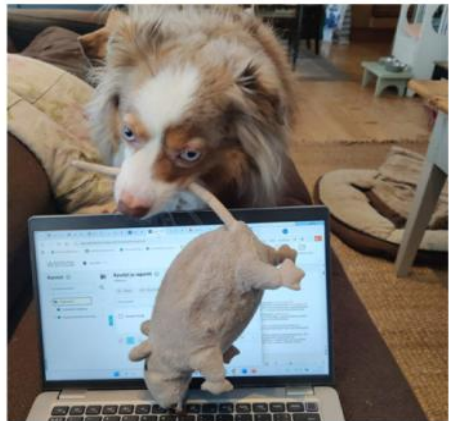
- Tekniskt förverkligande
- Beslutsprocess
- Rådgivning, slutgranskning
- Koordinatorträffar

- Material, innehåll
- Uppföljning

Svenskspråkig verksamhet
Ruotsinkielinen toiminta

Statsunderstöd
Valtion-avustukset

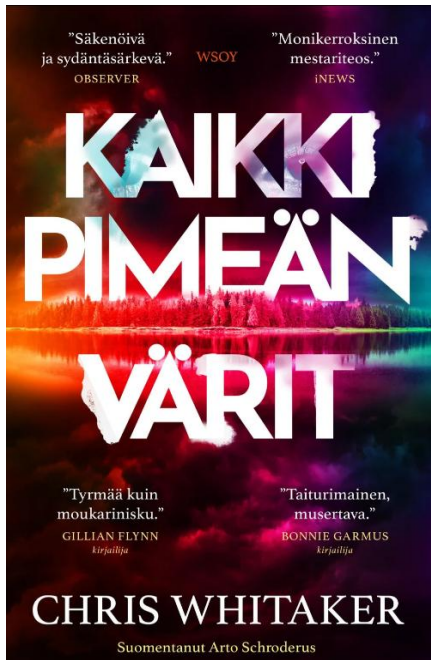
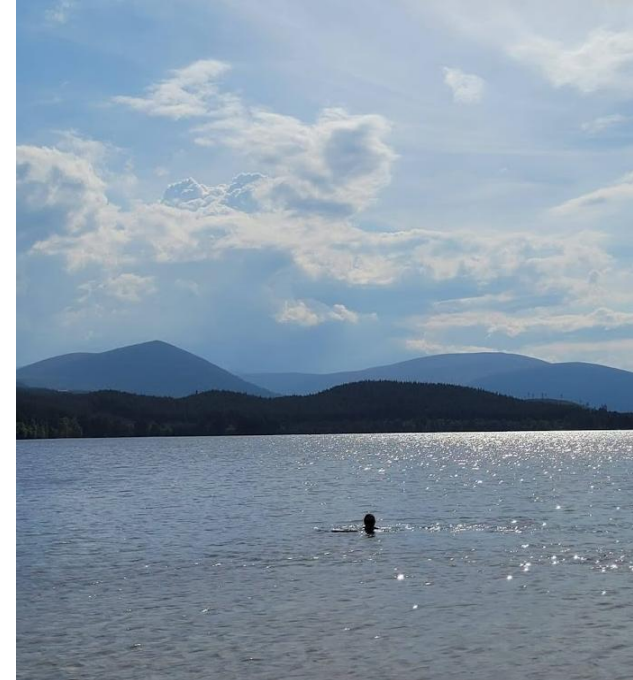
En läsande kommun
Lukeva kunta

Elisa Helin

- Lukeva varhaiskasvatus
- Lukeva koulu: esi- ja alkuopetuksen lukeminen ja kirjoittaminen
- Lukeva kunta
- Lukutaito-ohjelman valtionavustustoiminta
- Ja lusikka sopassa, missä tarvitaan

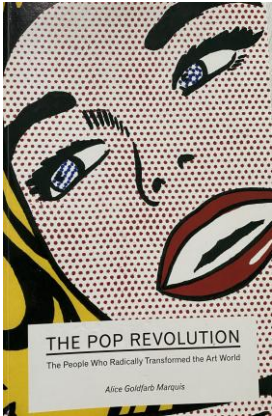

Luin hetki sitten loppuun.
Mikä koukuttava lukukokemus!

Perttu Venäläinen

Luen tällä hetkellä:

- Tapahtutuotanto
- Hankinnat ja kilpailutus
- Palkkiot ja sopimukset
- Sidosryhmäyhteistyö
- Verkkosivujen tekninen päivitys
- Uutiskirjeiden tekninen toteutus
- "Jokapaikanhöylä"

Tulevia tapahtumia

Lasten ja nuorten lukutaitotyön koulutuskokonaisuus kirjastohenkilöstölle ja peruskoulun opettajille

- Syksyllä 2026 järjestetään peruskoulun opettajille ja kirjastohenkilöstölle suunnattu kolmiosainen lasten ja nuorten lukutaitotyön koulutuskokonaisuus yhteistyössä Seinäjoen erityistehtävän, Lukutaito-ohjelman Lukeva koulu -toiminnan, LVV:n ja AKE-kirjastojen kanssa. Seinäjoen Erte koordinoi kokonaisuutta. Tavoitteena on lisätä opetus- ja kirjastohenkilöstön yhteistyötä lukutaidon ja -innon edistämisessä ajankohtaisin teemoin.
- Kaikki koulutuskokonaisuuden osat järjestetään etänä, ja ne ovat avoimia ja maksuttomia kaikille kiinnostuneille. Ohjelmat ja ilmoittautumistiedot julkaistaan viimeistään elokuussa. Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Ohjelma ja ilmoittautuminen: [Seinäjoen Erten sivustolla](#)

- Osa 1: Oikean kirjan merkitys lukutaidon ja -innon edistämisessä
 - Oikea kirja oikealle lukijalle 16.9. klo 10–14
 - Lasten ja nuorten kirjasuosikkeja eri vuosiluokille 17.9. klo 10–13.45
- Osa 2: Tiedonalakohtaisten lukutaitojen merkitys – Lukutaidon edistäminen ja kirjallisuus osana kaikkia oppiaineita (kohderyhmä erit. yläkoulu) 28.10. klo 13–16
- Osa 3: Kielitietoisuutta peruskouluihin ja kirjastoihin 24.11. klo 13–16

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kirjoita tähän esityksen nimi Master-sivulla #1

Webbinarium: Läsfrämjande insatser för yrkesutbildningarnas studerande

Läsfrämjande insatser för yrkesutbildningarnas studerande 8.10. klockan 13, Teams

Välkommen med på en fortbildningseftermiddag om hur vi kan jobba läsfrämjande inom yrkesutbildningen, både på läroanstalten och från bibliotekets sida. I webinariet medverkar Jenny Edvardsson (Sverige), Lena Sågfors, Annette Kronholm och Pia Rask-Jussila.

Webbinariet riktar sig till lärare inom yrkesutbildningen och gymnasiet samt bibliotekspersonal. Fortbildningen är avgiftsfri, men du behöver anmäla dig på förhand. Webbinariet arrangeras som ett samarbete mellan svenska enheten för bildningsväsendet vid Tillstånds- och tillsynsverket (TTV) och Programmet för läskunnighet som en satsning på läsfrämjande arbete inom utbildning på andra stadiet.

Information och anmälningsslänk: <https://eventilla.lviv.fi/event/0eleA>

Lukeva kunta -aamukahvit

Lukeva kunta -aamukahvit Teamsissa syyskaudella 2026:

24.9. kello 8.30–9.30

Lukutaito-ohjelman ajankohtaiset

15.10. kello 8.30–9.30

Alustus: Saavutettavan lukutaitotyön tukena, Saavutettavuuskirjasto Celia

26.11. kello 8.30–9.30

Alustus: Lukemisen edistäminen ammatillisessa koulutuksessa, Stadin AO, Helsingin kaupunki

Tilaisuuksissa pidetään alustukset aiheeseen ja sen jälkeen on keskustelua, hyvien käytänteiden ja kokemusten vaihtoa. Aamukahvit ovat avoimia kaikille halukkaille, eikä niihin tarvitse ilmoittautua etukäteen. Tarkemmat tiedot ja Teams-linkit löytyvät Lukutaito-ohjelman tapahtumasivulta:

<https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/lukutaito-ohjelman-tapahtumat>

Muut tapahtumat

- **Lukuloma / Läslov 2026**
 - Kampanjamateriaalit julkaistaan elo-syyskuussa. Materiaalia varsinkin peruskouluun.
 - <https://lukuloma.fi/>
- **Nähdään Educassa 29.–30.1.2027.** Tulossa Lukutaito-ohjelman osasto, materiaaleja ja ohjelmaa lavoil.
- Save the date: **Lukutaidon kuntafoorumi / Kommunforum för läskunnighet 2.4.2027**

NMI:n kartoitustyökalut

Lukutaitotyön kartoittamisen ja kehittämisen työkalut (Niilo Mäki Instituutti)

- Tarkoitettu [Lukeva varhaiskasvatus](#) -ja [Lukeva koulu](#) -lukutaitotyön kartoittamiseen ja kehittämiseen niin yksittäisten koulujen ja yksiköiden kuin koko kunnan näkökulmasta. Tutustu työkaluihin linkeistä. Kannustamme kuntia levittämään tietoa yksiköihin!
- Antavat valtavasti arvokasta tietoa lukutaitoa edistävästä toimintakulttuurista, sen vahvuuksista ja kehittämisen paikoista (mm. lukutaidon ja lukivalmiuksien tuki, yhteistyön rakenteet, monikielisten lasten huomioiminen, lukemisen monipuolisuus ja siihen innostaminen)
- Antavat myös kansallista seurantatietoa lukutaitotyöstä – Huom. Mahdollisimman monen kunnan vakayksiköiden/koulujen rekisteröitymisellä on **suuri merkitys lukutaitotyöhön jaettavien valtionavustusten jatkumiselle tulevaisuudessakin!**
- Työkaluissa mahdollisuus jakaa oman yksikön/koulun kartoitusdata *halutessaan* kuntakoordinaattorille tai muulle kunnan lukutaitotyöstä vastaavalle taholle. Koordinaattori voi seurata kehitystä kunnassa keskitetysti. Huom. **Aiemmin kerätty data säilyy ja näkyy** jakamisen jälkeen koordinaattorille myös takautuvasti.

Lukutaito-ohjelman valtionavustuksista

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Haetut ja myönnettyt valtionavustukset 2020-2026, Lukutaito-ohjelma

Vuosi	Saapuneet hakemukset	Myönnetty hakemukset	Osuus %	Haettu avustus €	Myönnetty avustus €	Osuus %	Oma-rahoitus %
2020	37	20	54 %	1 130 288	995 030	88 %	5 %
2021	103	31	30 %	7 484 222	1 380 000	18 %	5 %
2022	41	16	39 %	1 479 696	1 164 257	79 %	5 %
2023	118	22	19 %	7 871 599	1 139 977	14 %	5 %
2024*	79	13	16 %	4 477 846	699 994	16 %	10%
2025*	75	19	25 %	2 995 445	599 899	20 %	20 %
2026*	85	21	24 %	4 011 939	999 997	24 %	25 %
Yhteensä	538	142	30 %	29 067 409 €	6 979 154 €	37 %	

*tällä hetkellä aktiiviset hankkeet

Organisaatio / Organisation	Hankkeen nimi / Projektets namn
Kouvola kaupunki	Yhteistyöllä tuloksia - Kouvola lukutaito-ohjelman täytäntöönpano
Vantaan kaupunki	Lukukipinästä tiedonpalloon – yhdessä lukemisen liekkiin
Turun kaupunki	Yhteinen lukutaitopolku: Lukutaitostrategian toimeenpano Turussa ja Raisiossa
Joensuun kaupunki	Lukutaitopolku – Yhdessä kohti vahvempaa lukutaitoa rakenteisiin juurruttaen
Helsingin kaupunki	Lukutaitotyötä Helsingissä!
Keuruun kaupunki	Lukeva Keuruu: aikuisten vuoro
Kokkolan kaupunki	Lukemisen lumoissa - Kokkolan lukutaitostrategia
Pargas stad	Pargas läser/Parainen lukee
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy	Lukutaitopolku korkeakouluun
Mänttä-Vilppulan kaupunki	Taidekaupungin lukutaitostrategia
Sodankylän kunta	Lukeva Sompio
Vaasan kaupunki	Sivistyksen jättiläinen - lukutaitotyö Vaasassa
Lahden kaupunki	Lahes lukukunnossa- koko Lahti lukee 2035
Espoon kaupunki	Espoo lukee – lukutaidon kehittämisohjelma käytäntöön (2026–2027)
Juvan kunta	Koko kylä lukee
Heinolan kaupunki	Virtaa Heinolan lukutaitotyöhön
Sydkustens landskapsförbund rf	Lässtegen - Strategier för morgon- och eftermiddagsverksamheten som läsfrämjande miljö
Kulttuurikeskus PiiPoon kannatusyhdistys ry	Valtakunnallisen Lukuilo-ohjelman kehittäminen kuntien kanssa
Oulun kaupunki	Lukutekojen Oulu 2.0 - strategiasta sitoutumiseen
Alajärven kaupunki	Lukulaineilla
Liperin kunta	Moni lukemaan - Liperi lukevaksi

**Myönnetyt hankeavustukset
kansallisen lukutaitostrategian
toimeenpanon edistämiseen 2026**

**Beviljade projektunderstöd för
främjande av implementeringen av
den nationella
läskunnighetsstrategin 2026**

Muuta ajankohtaista

Muuta ajankohtaista toiminnasta

Osaohjelmat: Lukeva toinen aste

- Materiaaleja valmistunee Educa-messuiksi eli alkuvuonna 2027.

Väliraportti Kansallisen lukutaitostrategian toimeenpanosta

- Aikataulu viivästynyt henkilöstövaihdoksista ja työkatkoksista johtuen

Avoin areena -yhteistyö

- Suunnitteilla kansallisia oppitunteja 6.-9.-luokkalaisille yhteistyössä Ylen Avoimen areenan ja muiden toimijoiden kanssa keväällä 2027. Tavoitteena on edistää mis- ja disinformaatioon sekä informaatiovaikuttamiseen liittyvää osaamista.

Silta Lukuilon ohjelmaan -hanke

- Suosittelemme etenkin kuntatoimijoita tutustumaan:
<https://www.kulttuuripiipoo.fi/lukuilonohjelma/>

12.30–13

Näkökulmia sanataiteesta lukutaito-strategian toimeenpanossa ja tulevia tavoitteita

**Elina Mäkinen, puheenjohtaja,
Suomen sanataideopetuksen seura
Pia Krutsin ja Minttu Tervaharju,
Sanataideyhdistys Yöstäjä**

13.00–13.30 Varför är det så roligt att läsa på ordkonstvis?

Katja von Wendt, rektor

**Hanna Lundström, projektledare för
Medskapande läsning hela vägen**

Sydkustens ordkonstskola

Tauko, jatketaan klo 13.45!

13.45–14.30 Tutkijapuheenvuoro:

**Sanataide kielellisten ja
sosioemotionaalisten taitojen tukena**

**Veera Kivijärvi-Lehvonen, KT, Celian
saavutettavien kirjastopalvelujen
päällikkö
Saavutettavuuskirjasto Celia**

14.30–14.45 Ymmärrystä ja käytännön keinoja lukemiseen: lukutaitovaikeudet aikuisen elämässä

Johanna Korkeamäki, VTT, HuK,
erikoistutkija, Kuntoutussäätiö

14.45 – max. 15.30

Materiaaleja ja sisältöjä
hyödynnettäväksi

Aikaa keskustelulle, kysymyksille ja
kommenteille

Materiaalipankkien esittely lyhyesti

- OPH:n tuottamia, lukutaitotyöhön liittyviä materiaaleja
 - [Lisääaikaa äidinkielen opiskeluun perusopetuksessa](#)
 - [Lukiloki](#)
 - [Lukuteatteri](#)
 - [Monilukutaitoa kielitietoisesti](#)
- [Lukutaito-ohjelman sivut ja materiaalit](#)
- [aoe.sivusto](#)

Lopuksi

- Kerro vinkki (chat tai puheenvuoro), miten parhaiten löydät lukutaitotyöhön liittyvää, itsellesi relevanttia sisältöä ja pysyt siitä ajan tasalla?
- Linkkaa tai vinkkaa yksi hyödyntämäsi, avoimesti saatavilla oleva materiaali teemaan liittyen chatiin. Kerro, missä työskentelet / mille toimijalle materiaali soveltuu.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Seuraava lukutaitoverkoston tilaisuus
järjestetään keväällä, varaa alustavasti
kalenteriisi päivämäärä:
TORSTAI 20.5.2027

Kiitos! Tack!

Antti Aaltonen antti.aaltonen@oph.fi

Belinda Karden belinda.karden@oph.fi

Elisa Helin elisa.helin@oph.fi

Perttu Venäläinen perttu.venalainen@oph.fi

www.oph.fi/lukutaito-ohjelma

